

АГАТА КРИСТИ
КУТИЯТА С ШОКОЛАДОВИ
БОНБОНИ

Превод от английски: Христо Кънев, 1996

chitanka.info

Беше бурна нощ. Вън вятърът бясно вилнееше и дъждът блъскаше по прозорците на силни пориви.

Поаро и аз бяхме с лице към камината, протегнали крака към чудотворната топлина. Между нас имаше малка маса. Откъм мен на масата стоеше грижливо приготвен горещ пунш; откъм Поаро — чаша гъст, богат шоколад, който не можех да докосна, дори да ми давах за това сто лири! Поаро отпи гъстата кафява течност от розовата порцеланова чаша и въздъхна със задоволство.

— *Quelle belle vie!*^[1] — промърмори той.

— Да, светът е хубав — съгласих се аз. — Ето че имам хубава работа, много хубава! А вие сте прочут...

— О, *mon ami!* — запротестира Поаро.

— Наистина сте прочут. И с пълно право! Когато си помисля за вашия дълъг низ от успехи, направо се удивлявам. Вие просто не познавате неуспеха!

— Подобна оригиналност звучи нелепо!

— Сериозно — имали ли сте изобщо неуспехи?

— Безброй пъти, приятелю. Какво си мислите вие? *La bonne chance*^[2] не може винаги да бъде на твоя страна. В някои случаи съм бил извикван твърде късно, в други — колеги, работещи по същия случай, са ме изпреварвали с разкритието. На два пъти бях приковаван на легло точно когато достигах точката на успеха. Когато се прави обща преценка, трябва да се вземат всички плюсове и минуси, приятелю.

— Нямам предвид това — отвърнах аз. — Интересува ме дали някога напълно сте се проваляли чисто по ваша вина?

— А, сега разбирам! Питате се дали съм се превръщал някога в кръгъл глупак, както се изразявате тук? Да, веднъж, приятелю... — Бавна, замислена усмивка се появи за миг на лицето му. — Да, веднъж се оказах голям глупак.

Внезапно той изправи гръб на стола.

— Вижте какво, приятелю — продължи Поаро, — вие водите хрониката за скромните ми успехи. Прибавете към сбирката си още една история, история на неуспех!

Наведе се напред и сложи едно дърво в огъня. После, след като внимателно избърса ръцете си в малка кърпа, която висеше на пирон

край камината, отново се облегна назад и започна да ми разказва историята.

— Това, което ще узнаете — каза мосю Поаро, — стана в Белгия преди много години. То беше по времето на ужасната борба във Франция между църквата и държавата. Мосю Пол Дерулар беше виден френски депутат. Беше всеобща тайна, че го очаква министерски пост. Той беше най-изявеният член на антикатолическата партия и се очакваше с положителност, че като стане министър, ще се сблъска с непримирима враждебност. Мосю Пол Дерулар беше в много отношения странен човек. Макар да не пиеше и пушеше, той не беше чак толкова примерен във всяко отношение. Разбирате, Хейстингс, че *c'était des femmes — toujours des femmes*.^[3] Беше се оженил няколко години преди това за млада дама от Брюксел, която му донесе значителна зестра. Парите безспорно бяха полезни за кариерата му, тъй като той произхождаше от небогато семейство, въпреки че, от друга страна, можеше да се нарича барон, ако пожелае. От брака си нямаше деца, а жена му бе починала след две години — резултат от падане. Освен другата собственост, която тя му завещала, имаше една къща на авеню „Луиз“ в Брюксел. В този дом го сполетя неочакваната му смърт — събитие, което съвпадна с оставката на министъра, чийто пост той щеше да заеме. Всички вестници поместиха обширни материали за неговата кариера. Смъртта, настъпила внезапно след вечеря, беше обяснена със сърдечна недостатъчност. По това време, *mon ami*, аз бях, както знаете, детектив в белгийската полиция. Смъртта на мосю Пол Дерулар не бе особено интересна за мен. Аз съм, както също ви е известно, *bon catholique*^[4] и кончината на покойника ми изглеждаше шанс за нас, католиците. Около три дни по-късно, когато отпускът ми току-що бе започнал, в жилището ми дойде посетителка — дама с плътен воал на лицето, но очевидно доста млада; веднага разбрах, че тя е *jeune fille tout a fait comme il faut*^[5].

„Вие ли сте мосю Еркюл Поаро?“ — попита тя с приятен гърлен глас. Аз се поклоних.

„Детективът от полицията?“ Отново се поклоних.

„Седнете, моля ви, мадмоазел“ — казах аз. Тя прие поканата ми, седна и отметна воала си. Лицето ѝ бе очарователно, макар по него да личаха следи от сълзи и то да имаше измъчен вид, като от някакво силно безпокойство.

„Мосю — каза тя, — разбирам, че сте в отпуск. Следователно сте свободен да поемете един частен ангажимент. Разберате, че не желая да уведомявам полицията.“ Аз поклатих глава.

„Боя се, че това, което искате, е невъзможно, мадмоазел. Дори в отпуск, аз пак съм полицейски служител.“ Тя се наведе напред:

„*Ecoutez, monsieur*^[6] От вас искам само да разследвате случая. Резултата от вашето разследване ще можете свободно да съобщите в полицията. Ако това, в което вярвам, се потвърди, ще ни трябва помощта на закона.“

Поставен по този начин, въпросът придаваше по-различен вид на работата и аз приех да служа на госпожицата без повече възражения. Лека руменина обагри страните ѝ.

„Благодаря ви, мосю — каза тя развълнувано. — Това, което искам да разследвате, е смъртта на мосю Пол Дерулар.“

„*Comment?*^[7]“ — възкликнах изненадан аз.

„Мосю, нямам факти, на които да се облегна — но женската ми интуиция, убедена съм, не ме лъже... Убедена съм, казвам ви, че мосю Дерулар не е починал от естествена смърт!“

„Но несъмнено лекарите...“

„Лекарите могат да сгрешат. Той беше толкова здрав, толкова силен! О, мосю Поаро, умолявам ви да ми помогнете!...“ Бедното дете беше почти обезумяло. Едва не падна на колене пред мен. Постарах се да я успокоя.

„Ще ви помогна, мадмоазел. Почти съм сигурен, че вашите опасения са неоснователни, но ще видим. Първо, искам да ми опишете обитателите на къщата.“

„Ще започна от прислугата, разбира се — Жанет, Фелис и Дениз, готвачката. Тя е там от много години; другите са обикновени селски момичета. Трябва да спомена тук и за Франсоа — той също е стар прислужник. После идва майката на мосю Дерулар, която живее там, и аз. Моето име е Виржини Менар. Аз съм бедна братовчедка на покойната мадам Дерулар, съпругата на мосю Пол, и живея повече от три години в къщата. Мисля, че ви описах добре всички обитатели. Имаше и двама гости.“

„Кои са те?“

„Мосю дьо Сен Алар, съсед на мосю Дерулар от Франция. И един приятел англичанин, мистър Джон Уилсън.“

„Те още ли са при вас?“

„Мистър Уилсън — да, но мосю дьо Сен Алар си замина вчера.“

„И какъв е вашият план, мадмоазел Менар?“

„Ако дойдете в къщата след половин час, аз ще съм подготвила почвата да представя удобен повод за вашето посещение. Ще кажа, че сте журналист. Че сте дошли от Париж и че носите препоръчителна картичка от мосю дьо Сен Алар. Майката на Дерулар е болнава жена и няма да обърне голямо внимание на подробностите.“

— Находчивият претекст на мадмоазел помогна и аз бях приет в къщата. След кратък разговор с майката на покойния депутат — тя беше респектираща личност с аристократична фигура, но несъмнено с разклатено здраве — получих пълна възможност да разгледам къщата. Питам се, приятелю — продължи Поаро, — дали си представяте трудностите на моята задача? Човекът беше починал едва преди три дни. Ако се е разиграла мръсна игра, приемлива би била само една възможност — *отравяне!* А аз нямах възможност да видя тялото, нямах възможност да го изследвам или анализирам — нищо, чрез което да докажа приемането на отровата. Нямах улики — мними или каквито и да било други. Действително ли е бил отровен покойникът? Или е умрял от естествена смърт? Трябваше аз, Еркюл Поаро, да реша това, без каквато и да е помощ отнякъде. Първо разпитах прислугата и с нейна помощ можах да си представя вечерта, която ме интересуваше. Обърнах специално внимание на храната, която е била поднесена, и на начините на поднасянето ѝ. Супата е била сервирана от супник от самия мосю Дерулар. След това били поднесени котлети, а след тях — пиле. Накрая компот от плодове. Всичко било поставяно на масата и поднасяно от мосю Дерулар. Кафето било донесено в голям кафеник също на масата за вечеря. Нищо, *mon ami*, не е могло да го отрови, без да отрови и другите! След вечеря мадам Дерулар се оттеглила в покоите си, придружена от мадмоазел Виржини. Тримата мъже отишли в кабинета на мосю Дерулар. Тук те побъбрили приятно известно време и после изведнъж, без всякакво предупреждение, депутатът се свлякъл тежко на земята. Мосю дьо Сен Алар изтичал и казал на Франсоа да доведе веднага лекар. Според него несъмнено се касаело за мозъчен удар, така обяснил той. Но когато докторът пристигнал, на пациента не можело вече с нищо да се помогне. Мистър Джон Уилсън, на когото бях представен от мадмоазел Виржини, беше за онова време

един типичен англичанин, на средна възраст и снажен. Неговият разказ, представен на много силен английско-френски, потвърждаваше същото.

„Изведнъж Дерулар силно почервения в лицето — каза той — и падна на земята.“ Не можеше нищо повече да се установи. Отидох там, където се е разиграла трагедията — в кабинета — и бях оставен сам по моя молба. Дотук нищо не подкрепяше теорията на мадмоазел Менар. Не можех да не си помисля, че тя се заблуждава. Очевидно тя се намираще под въздействието на романтично увлечение към починалия, което ѝ пречеше да види действителността. Въпреки това аз огледах кабинета най-грижливо. Имаше, макар и хипотетична, възможност да намеря игла от спринцовка, поставена в стола на мосю Дерулар по такъв начин, че да предизвика фаталното убождане. Малката дупчица, причинена, от иглата, ще остане почти винаги незабелязана. Но не успях да открия никакъв признак в подкрепа на теорията си. Тръшнах се отчаян на един стол.

„Отказвам се! — извиках гласно аз. — Няма никакво доказателство! Всичко е повече от нормално.“ Като изрекох тези думи, погледът ми бе привлечен от голяма кутия шоколадови бонбони, поставена на близката маса, и сърцето ми радостно подскочи: Може кутията да не е причина за смъртта на мосю Дерулар, но тук поне имаше нещо не съвсем нормално. Повдигнах капака ѝ. Кутията беше пълна, недокосната, нито един бонбон не липсваше — но въпреки това тя бе привлякла вниманието ми. Защото, Хейстингс, кутията беше розова, а капакът — син. Днес често виждаме синя панделка върху розова кутия и обратното, но кутия от един цвят, а капак от друг — не, решително не — *ça ne se voit jamais!*^[8] Аз още не разбирах дали това несъответствие в цветовете може да помогне, но реших да го изследвам, понеже беше все пак необичайно. Позвъних на Франсоа и го попитах дали покойният му господар е обичал да яде сладки неща. На устните му се появи леко меланхолична усмивка.

„Страстно ги обичаше, мосю. В къщата винаги имаше кутия с шоколадови бонбони. Той не вкусваше дори вино.“

„И все пак тази кутия е цяла?“ — Повдигнах капака, за да му покажа.

„Пардон, мосю, но това беше нова кутия, купена в деня на смъртта му, понеже другата беше почти довършена.“

„Значи другата кутия е била довършена в деня на смъртта му“ — изрекох бавно аз.

„Да, мосю, намерих я празна на сутринта и я изхвърлих.“

„По всяко време на деня ли ядеше мосю Дерулар бонбони?“

„Обикновено само след вечеря, мосю.“ Започнах да съзирам светлина в дъното на тунела.

„Франсоа — казах аз, — можете ли да бъдете дискретен?“

„Ако се наложи, мосю.“

„*Von!* Знайте тогава, че съм от полицията. Можете ли да ми намерите другата кутия?“

„Няма проблеми, мосю. Тя е в кофата за смет.“ Той излезе и се върна след няколко минути с един предмет, покрит с прах. Това беше също такава кутия, каквато аз държах в ръка, само че този път кутията беше *синя*, а капакът *розов*. Благодарих на Франсоа и още веднъж му напомних да бъде дискретен, след което напуснах дома на авеню „Луиз“ без по-нататъшни грижи. Като следваща задача се обадох на лекаря, който беше прегледал мосю Дерулар. С него имах затруднение. Той се прикри хубавичко зад стена от научна фразеология, но въпреки това аз долових, че не е съвсем сигурен за този случай, въпреки че желаше да бъде така.

„Има много любопитни случаи от този вид — отбеляза лекарят, когато успях да го обезкуража донякъде. — Внезапен пристъп на гняв, на неудържимо чувство — след обилна вечеря, *c'est entendu...*^[9], а после, в прилив на силен афект, кръвта се качва в главата и хоп!... ударът е готов!“

„Но мосю Дерулар не се е разгневявал.“

„Не е ли? Аз пък установих, че е имал бурна свада с мосю дьо Сен Алар.“

„Защо ще се кара с него?“

„*C'est evident!*^[10] — Лекарят повдигна рамене. — Мосю дьо Сен Алар не е ли католик от най-фанатичните? Тяхното приятелство е било подронено от въпроса за противоречието между църквата и държавата. Не минавал ден, без да се вчепкат в спор. За мосю дьо Сен Алар Дерулар бил почти антихрист.“ Тази забележка беше неочаквана и ми даде повод за размисъл.

„Още един въпрос, докторе — възможно ли е да се вкара фатална доза отрова в шоколадов бонбон?“

„Смятам, че може — изрече бавно лекарят. — Например синилна киселина, ако липсват условия за изпарението ѝ, и малко топче, в което е вкарана киселината, може да бъде погълнато незабелязано — но подобно предположение не е много основателно. Ала шоколадов бонбон, пълен с морфин или стрихнин... — Той направи гримаса на отвращение. — Разбирате ли, мистър Поаро — една хапка ще бъде достатъчна! Непредпазливият човек няма да му мисли много-много.“

„Благодаря ви, мосю докторе.“ Прибрах се. След лекаря отидох да разпитам аптекарите, най-вече тези, които са в съседство с авеню „Луиз“. Добре е да си от полицията. Получих информацията, която желях, без всякакви спънки. Само в един случай чух за отрова, доставена за въпросния дом. Това бяха атропинови капки за очи — за мадам Дерулар. Атропинът е силна отрова и в момента аз се въодушевих, но симптомите на отравянето с атропин приличат много на тези с птомаин и нямат прилика със симптомите, които изследвах. Освен това рецептата беше стара. Мадам Дерулар страдала от катаракти на двете очи от дълги години. Тъкмо се готвех да си тръгна разочарован, когато гласът на аптекаря ме спря.

„*Un moment, M. Poirot.* Спомних си как момичето, което донесе рецептата, каза, че имало да ходи при аптекаря англичанин. Може да опитате и там.“ Така и направих. Още веднъж използвах служебните си права и получих желаната информация. В деня преди смъртта на мосю Дерулар написали рецепта за мистър Джон Уилсън. Рецептата не трябвало да се приготвя. Това били малки таблетки тринитрин. Попитах дали мога да ги видя. Аптекарят ми ги показа и сърцето ми се разтуптя — защото малките таблетки бяха направени с *шоколад*.

„Лекарството отровно ли е?“ — попитах аз.

„Не, мосю.“

„Можете ли да ми опишете въздействието му?“

„Понижава кръвното налягане. Предписва се при някои форми на сърдечни смущения — например при ангина пекторис. Намалва артериалното налягане. При артериосклероза...“ Аз го пресяхох:

„*Ma foi!* Тези безкрайни обяснения не ми говорят нищо. Лекарството може ли да предизвика почервяване на лицето?“

„Може, разбира се.“

„А ако погълна десет-двайсет от вашите малки таблетки, какво ще стане?“

„Не ви съветвам да опитвате“ — отговори сухо аптекарят.

„И въпреки това твърдите, че те не са отровни?“

„Много вещества не се смятат за отрови, но могат да доведат до смърт“ — отговори ми той в същия дух. Напуснах аптеката окрилен. Най-после нещата бяха потръгнали! Сега знаех, че Джон Уилсън притежава средството за извършване на престъплението, но какво да кажем за мотива? Той бе дошъл в Белгия по работа и бе помолил мосю Дерулар да му даде подслон. Очевидно нямаше какво да спечели от смъртта на Дерулар. Нещо повече — открих от запитване до Англия, че мистър Уилсън вече няколко години страдал от мъчителна форма на сърдечно заболяване, известно като ангина пекторис. Следователно той имаше пълно право да взема тези таблетки. Освен това бях убеден, че някой е ходил до кутията с шоколадови бонбони, отворил е по погрешка пълната кутия, а после е изпразнил съдържанието на последния бонбон в другата кутия, като го е напълнил с колкото може да побере малки тринитринови таблетки. Шоколадовите бонбони бяха големи. В един от тях можеха да се поберат, бях сигурен, между двадесет и тридесет таблетки. Но кой е направил това? В къщата е имало двама външни — Джон Уилсън е притежавал средството, Сен Алар — мотива. Не забравяйте, че той е фанатик, а няма нищо по-страшно от религиозния фанатик. Могъл ли е той по някакъв начин да се добере до тринитрина на Джон Уилсън? Хрумна ми малка идея. О, вие се усмихвате на малките ми идеи! Защо Уилсън е свършил своя тринитрин? Защото не си е донесъл достатъчно таблетки от Англия. Отидох още веднъж в дома на авеню „Луиз“. Уилсън бе излязъл, но видях момичето, което чисти и оправя стаята му, Фелиси. Веднага го попитах дали е вярно, че мистър Уилсън е изгубил някакво шишенце от полицата над умивалника си преди няколко дни. Момичето отговори много развълнувано. Да, точно така било. Тя, Фелиси, била обвинена в това. Господинът от Англия очевидно мислел, че Фелиси е счупила шишенцето и не иска да си признае. А тя изобщо не го била докосвала. Без съмнение може да е била Жанет — винаги си пъхала носа там, където не ѝ е работа... Успокоих бърбривото момиче и напуснах дома. Вече знаех всичко, което ми трябваше. Оставаше ми само да докажа случая. Но чувствах, че това няма да бъде лесно. Трябваше да бъде сигурен, че Сен Алар е взел шишенцето с тринитрин от полицата на Джон Уилсън, ала за да убедя другите, трябваше да им представя

доказателства. А нямаше какво да им представя! Както и да е — аз вече *знаех*, това беше същественото. Помните ли какви трудности срещнахме с аферата в Стайлс, Хейстингс? Тогава също *знаех* — но ми бе необходимо дълго време, за да установя последната брънка от веригата на доказателствата срещу убиеца. Поисках среща с мадмоазел Менар. Тя се отзова веднага. Попитах я за адреса на мосю дьо Сен Алар. Лицето ѝ помръкна от безпокойство.

„Защо ви е, мосю?“ — попита тя.

„Защото е необходимо, мадмоазел.“

Тя, изглежда, се съмняваше, беше и неспокойна.

„От него нищо няма да узнаете. Той е човек, който като че ли не принадлежи към този свят. Едва ли забелязва това, което става около него.“

„Възможно е, мадмоазел. Въпреки всичко той е бил стар приятел на мосю Дерулар. Може да има неща, които да науча от него... неща от миналото... стари вражди... стари любовни истории.“ Госпожицата поруменя и прехапа устната си.

„Както искате — каза тя, — но... но сега съм сигурна, че се излъгах. Беше добре от ваша страна, че се съгласихте да ми помогнете, но аз бях разстроена... бях съвсем объркана по това време. Сега виждам, че няма никаква загадка за разрешение. Оставете този случай, моля ви, мосю.“ Изгледах я строго.

„Мадмоазел — рекох аз, — понякога е трудно за едно куче да намери следата, но след като я намери, нищо не може да го накара да я изостави! Ако, разбира се, кучето е добро! А аз, мадмоазел, аз, Еркюл Поаро, съм много добро куче.“ Без да каже дума, тя се обърна и излезе. След няколко минути се върна с адреса, написан на лист хартия. Напуснах къщата. Франсоа ме чакаше отвън. Той ме погледна тревожно.

„Нещо ново, мосю?“

„Още не, приятелю.“

„О, клетият мосю Дерулар! — възкликна той. — И аз мисля като него. Не уважавам свещениците. Но не бих казал това в къщата. Жените до една са набожни... може би не толкова лошо качество. *Madame est tres pieuse — et mademoiselle Virginie aussi*^[11].“ Мадмоазел Виржини? Беше ли и тя „*tres pieuse*“? Като се замислих за

набразденото ѝ от сълзи, разчувствано лице от първия ден на нашата среща, аз не бях много убеден в това.

След като получих адреса на мосю дьо Сен Алар, аз не се бавих нито минута. Пристигнах в околностите на имението му в Ардените, но едва след няколко дни можах да намеря претекст, за да получа достъп до дома му. Накрая успях — как мислите? Като водопроводчик, *mon ami!* Беше работа за една минута — да отстраня газов теч в спалнята на мосю дьо Сен Алар. Отидох да си взема инструментите и пресметнах, че трябва да се върна с тях по време, когато съм сигурен, че всичко ще бъде най-благоприятно за мен. Не ми беше много ясно какво щях да търся. Не вярвах, че има шанс да намеря единственото нещо, което търсех. Той едва ли е поел риска да го запази. Въпреки това, когато открих заключения малък шкаф над умивалника, не можах да устоя на изкушението да видя какво има вътре. Ключалката се оказа твърде лесна. Скоро вратичката бе отворена. Шкафът беше пълен със стари шишета. Разгледах ги едно по едно с трепереца ръка. И изведнъж нададох вик. Представете си, приятелю, аз държах в ръката си малко шишенце с етикет от английската аптека. На етикета пишеше: „Таблетки тринитрин. Да се взема по една при нужда. За мистър Джон Уилсън.“ Потиснах възторга си, затворих шкафа, но преди това пъхнах шишенцето в джоба си и продължих да поправам газовия теч! Човек трябва да бъде методичен. После напуснах имението и взех влака за родината си колкото може по-бързо. Пристигнах в Брюксел късно през нощта. На сутринта седнах да пиша доклад до префекта, когато ми донесоха бележка. Тя беше от възрастната мадам Дерулар, която ме викаше в дома си на авеню „Луиз“ незабавно. Франсоа ми отвори вратата.

„Мадам баронесата ви очаква.“ Той ме въведе в нейните покои. Тя седеше величествено в едно голямо кресло. Нямаше никакъв признак за присъствието на мадмоазел Виржини.

„Мосю Поаро — започна старата дама, — аз току-що научих, че вие не сте такъв, за какъвто се представяте. Вие сте полицейски служител.“

„Имате право, мадам.“

„Дошли сте тук, за да разследвате обстоятелствата около смъртта на сина ми?“

Отново отговорих:

„Имате право, мадам.“

„Ще ви бъда признателна, ако ми кажете какъв напредък сте отбелязали досега.“

Аз се поколебах.

„Първо, искам да зная как сте научили всичко това, мадам.“

„От човек, който вече не е между живите.“

Нейните думи и замисленият начин, по който тя ги произнесе, вледениха сърцето ми. Бях в невъзможност да говоря.

„Затова, мосю, ви моля най-настойтелно да ми кажете точно какъв напредък сте отбелязали във вашето разследване.“

„Мадам, моето разследване приключи.“

„Синът ми?“

„Бил е убит предумишлено.“

„Знаете ли от кого?“

„Да, мадам.“

„Кой тогава е той?“

„Мосю дьо Сен Алар.“

„Грешите. Мосю дьо Сен Алар е неспособен да извърши такова престъпление.“

„Доказателствата са в ръцете ми.“

„Ще ви помоля още веднъж да ми кажете всичко.“

Този път аз се подчиних и разказах за всяка стъпка, която ме бе довела до разкриване на истината. Тя слушаше внимателно. Накрая започна да кима.

„Да, да, всичко е така, както казвате, с изключение на едно нещо. Убиецът на моя син не е мосю дьо Сен Алар. Убих го аз, неговата майка.“

Взрях се в нея. Тя продължи леко да кима.

„Добре направих, че пратих да ви повикат. Провидение на добрия Бог беше това, че Виржини, преди да тръгне за манастира, ми каза какво е извършила. Слушайте, мосю Поаро! Синът ми беше лош човек. Той преследваше църквата. Живееше в смъртен грях. Привличаше в него и други души. Но имаше и нещо още по-лошо. Когато една сутрин излизах от стаята си, видях снаха ми да стои на стълбищната площадка. Тя четеше писмо. Синът ми се прокрадна зад гърба ѝ. Едно бързо бутане и тя падна и удари главата си в мраморните стълби. Когато я вдигнаха, тя беше вече мъртва. Синът ми беше убиец

и само аз, неговата майка, знаех това. — Старата дама затвори очите си за малко. — Не можете да си представите, мосю, моята мъка, моето отчаяние. Какво трябваше да направя? Да го издам на полицията? Не можех да си позволя това. Дългът ми го налагаше, но плътта ми беше слаба. Освен това щяха ли да ми повярват? От известно време зрението ми отслабва — ще кажат, че съм сгрешила. Замълчах си. Но съвестта ми не ми даваше покой. Като запазвах мълчание, аз се превръщах в съучастник на убиеца. Синът ми наследи парите на жена си. Процъфтя като лаврово клонче. Предстоеше да получи и министерски пост! Тогава още по-яростно щеше да се бори срещу църквата. А още и Виржини. Тя, клетото дете, красива, естествено благочестива, беше очарована от него. Той имаше странна и ужасна власт над жените. Съзнавах, че опасността приближава, а бях безсилна да я предотвратя. Той имаше намерение да се ожени за нея. Настъпи момент, в който тя беше готова да му се предаде напълно. Тогава видях ясно пътя си. Той беше мой син. Аз му бях дала живот. Аз отговарях за него. Той беше убил тялото на една жена, сега се готвеше да убие душата на друга! Отидох в стаята на мистър Уилсън и взех шишенцето с таблетките. Той бе казал веднъж на шега, че има достатъчно от тях, за да убие човек! Отидох в кабинета на сина ми и отворих голямата кутия с шоколадови бонбони, която винаги стоеше на масата. По погрешка отворих новата кутия. Другата беше също на масата. В нея беше останал само един бонбон. Това улесняваше нещата. Никой, освен сина ми и Виржини не ядеше шоколадови бонбони. Тази вечер щях да държа Виржини при мен. Всичко изпълних, както бях го намислила... — Тя млъкна, затвори очи за миг, после отново ги отвори. — Мосю Поаро, аз съм в ръцете ви. Казват ми, че не ми остават много дни живот. Ще отговарям за своята постъпка пред добрия Бог. Трябва ли да отговарям за нея и тук, на земята?“ Аз се колебаех.

„А празното шишенце, мадам? — запитах я, за да печеля време. — Как така то се е озовало у мосю дьо Сен Алар?“

„Когато той дойде да се сбогува с мен, мосю, аз го пъкнах в джоба му. Не знаех друг начин да се отърва от него. Аз съм толкова несигурна, че не мога да се движа много без чужда помощ и ако намереха шишенцето празно в моите стаи, това можеше да породви подозрения. Вие разбирате, мосю — тя се надигна от стола в цял ръст, — то беше без умисъл да хвърля подозрения върху мосю дьо Сен

Алар! Никога не бих направила такова нещо. Реших, че слугата му ще намери празното шишенце в джоба и ще го изхвърли, без да задава никакви въпроси.“

Наведох глава.

„Разбирам, мадам“ — казах аз.

„Какво е вашето решение, мосю?“ Гласът ѝ беше твърд и уверен, главата ѝ беше гордо вдигната нагоре. Станах от стола си.

„Мадам — казах аз, — имам честта да ви пожелаая всичко най-хубаво. Направих своите разследвания — и се провалих! Въпросът е приключен.“

Поаро остана мълчалив за миг, а после каза тихо:

— Тя почина точно след една седмица. Мадмоазел Виржини премина успешно своето послушничество и стана монахиня. Това, приятелю, е историята. Трябва да призная, че не се представих добре в нея.

— Но това не може да се смята за провал — възразих аз. — Какво друго би могъл да реши човек при тези обстоятелства?

— *Ah, sacre, mon ami*^[12]! — извика Поаро, който внезапно се оживи. — Нима не разбирате? Аз трийсет и шест пъти се показах като идиот! Сивите ми клетки изобщо не функционираха. През цялото време уликата е била в моите ръце.

— Каква улика?

— Кутията с шоколадови бонбони! Не разбирате ли? Може ли човек, който си отваря добре очите, да направи такава грешка? Знаех, че мадам Дерулар има катаракти — атропиновите капки ми казаха това. Имаше само едно лице в цялата къща, чиито очи могат да не забележат, че са разменили капациите. Кутията с шоколадовите бонбони ме поведе по следата и въпреки това до самия край аз не успях да схвана истинското ѝ значение за случая! Психологията ми също се провали. Ако дьо Сен Алар беше престъпник, той никога нямаше да държи в дома си уличаващото го шишенце. Това, че го намерих, всъщност доказваше неговата невинност. Вече знаех от мадмоазел Виржини, че той е разсеян. Разказах ви всичко, а всъщност цялата история е един провал! Ясно ви е, че не се представих добре в нея! Една възрастна жена извършва престъпление по толкова прост и ясен начин, а аз, Еркюл Поаро, напълно се измавих. *Sapristi!*^[13] Непоносимо! Забравете го. Или не — помнете го и ако някога ви се

стори, че съм се главозамаял — нещо непривично за мен, ала би могло да се случи...

Аз прикрих усмивката си.

— *Eh bien*, приятелю — продължи Поаро, — тогава ми кажете само това: „Кутията с шоколадовите бонбони“. Съгласен ли сте?

— Дадено!

— В края на краищата — рече Поаро замислено, — този случай обогати житейския ми опит! Аз, който несъмнено съм най-проницателният ум в днешна Европа, мога да си позволя да бъда великодушен!

— Кутията с шоколадовите бонбони — прошепнах тихо.

— *Pardon, mon ami?*

Вгледах се в невинното лице на Поаро, когато той се наведе напред, задавайки въпроса си, и нещо ме жегна в сърцето. Често съм страдал от саркастичните забележки на приятеля си, но аз също, макар да не притежавах най-проницателния ум в Европа, можех да си позволя да бъда великодушен!

— Нищо — отговорих и си запалих нова лула, като се усмихнах вътрешно.

[1] Какъв прекрасен живот! (фр.) — Б.пр. ↑

[2] Добрият шанс (фр.) — Б.пр. ↑

[3] Това бяха жените, винаги жените (фр.) — Б.пр. ↑

[4] Добър католик (фр.) — Б.пр. ↑

[5] Съвсем порядъчно младо момиче (фр.) — Б.пр. ↑

[6] Чуйте, господине (фр.) — Б.пр. ↑

[7] Как? (фр.) — Б.пр. ↑

[8] Това не се среща никога! (фр.) — Б.пр. ↑

[9] Тук: обяснимо (фр.) — Б.пр. ↑

[10] Това е очевидно! (фр.) — Б.пр. ↑

[11] Мадам е много благочестива... и мадмоазел Виржини също (фр.) — Б.пр. ↑

[12] О, проклятие, приятелю (фр.) — Б.пр. ↑

[13] Пусто да остане (фр.) — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.